

de Vich, y altres altas personalitat-
pera admirar y felicitar a tan nota-
ble artista catalá;

X.

D'educació

D'un pedagog molt notable es el principi que diu: la intuició es lo fonament general de la educació. Intuició significa visió, pro donant-li un significat més gran, no sols se refereix a l'objectiu sinó a tot el mon dels sentits. De la definició s'en dedueix la necessitat é importancia del material didáctich, o siga un arsenal de armes ofensivas y defensivas del mestre al davant de sos deixebles al exercir son càrrech. El noi l'hi plau apendre lo que veu, mellor lo que toca y encara més lo que fa.

Els grans pedagogs, tots están conformes en que'l noi ha de apendre les coses en les mateixas coses.

De material per a la ensenyança intuitiva el mellor es el que'ns ofereix la Naturalesa, pro com que'l noi no sempre hi pot estar en contacte directe, y además se l'hi té de donar coneixements de lo que'n podríam dir ciéncias artificials y de les diferentes industrias, hauria de ser la Escola un arsenal ahont no hi faltés res de tot lo més fonamental a ciéncias y arts. Además dels objectes més usuals, qu'aquestos ja hi son, hi hauria d'haber colleccions zoológicas y botánicas, minerals y metalls més útils, productes naturals y treballats dels tres regnes (pells, seda, teixits, llevors, seda, farina, cerámica, etc.), un bon gabinet de Física, aparells de Química y Agricultura, cuadros de Historias, monedes, reproduccions de monuments, etc. etc. Lo que'está a la má del Mestre casi a totes les Escoles hi es.

Donada l'importancia de la ensenyança intuitiva, en tota escola hi hauria d'haber una máquina de projeccions; per medi d'ellas se podríam donar a conèixer moltíssims coneixements y estudiar en molts casos, mellor que'n lo natural, la vida y funcions de certs animals y plantas, observant detalls d'alguns insectes, fenòmens de cristallització, etc., tot la qu'a simpla vista no ens podem fer càrrech, y que's reproduex engrandit ab les máquinas de referencia.

Tothom pot veurer la importancia del material científich y també de tothom, es sapigut la necessitat que en tenen les Escolas nacionals de molta part d'aquet material, donchs, de la assignació migrada anual del presupost escolar no es possible adquirir aquets aparells y además no es poden descuydar altres necessitats de la escola.

Aquesta necessitat que senten les Escolas sols la podríam satisfer personas altruistes y aymants de la instrucció, com ho ha demostrat nostre digne Batlle D. Joan Sau, amb el present d'un bonich baròmetre aneróide, que será de molta utilitat, no sols perquè 'ls nois

se farán càrrech d'aquest aparell sinó per les observacions diarias que's fan.

Es de esperar que l'exemple del Sr. Sau tindrà imitadors en bé dels nois y Escola Nacional d'aquesta vila.

S.

La Mancomunitat

L'absorvent y empalagós centralisme regnant desde mitja centuria passada, que no sols deixaba desatés la majoria de les justes aspiracions de les comarques sinó que era un insuperable obstacle al desenrotll de les energies regionals, ha desaparegut en part, gracies a la lluyta constant dels prohoms polítichs de Catalunya qu'han lograt constituir la Mancomunitat catalana qu'ab llur desinterés é intens patriotisme extén sa actuació beneficosa a les més oblidades comarques de nostra benivolguda mátria.

Avans al demanarse l'implantació de millores al Govern, per qualsevol comarca, además del interminable expedienteig que posava a prova la paciéncia de les Corporacions y particulars es tenia forzosament que subjectarse a les condicions generals que la majoria de les vegades les especials de les localitats feyan impossible la realització de les mateixes; procediment del tot oposat a l'empliat para la Mancomunitat que facilita, ajuda y dona la má a les iniciatives nascudes en qualsevol recó de la regió catalana.

Moltes son ja les comarques que gaudeixen de millores que jamay o cuant menys en temps molt llunyá haurian obtingut de no formarse l'esmentada entitat, que's desvetlla per conèixer primer les necessitats dels pobles y buscar després la manera més sencilla y económic para ferlas desapareixer siguentne una prova la instalació en nostra comarca del teléfon.

Tan prompte com les Corporacions municipals de la comarca proposaren l'instalació de la xarxa telefónica, dita entitat ab molt bon acert disposá la vinguda de l'enginyer Sr. Nieto el qual després de l'estudi de la línia feu avuert les condicions de construcció que de no ésser modificades més tart tal vegada no hauria resultat factible, més degut a la gestió incansable del Senyor Josep Ferrer Barbara conegut estíuejan secundat per l'Enginyer Seynor Terradas han desaparegut los obstacles trovats en el principi y avuy podem anunciar a nostres llegidors que dintre poch temps será un fet la construcció del telefon comarcal que'ns posará'n comunicació ab las demés regions espanyoles.

En un del propers nombres farem ressenya mes detallada.

A nostre jovent

Guayteu nostre jovent com tresca ab dalior a l'entorn de la bullanguera remor de l'orquestra.

Guayteulo voltejant una taula de billar, o ab las cartas a la má fent la manilla.

Son horas de repós... Lliures del cotidiá trevall per serne arribada la festa, o bé après de finida la jornada en llurs fábriques, tallers o botigues, en el ball o café busquen l'esbarjo.

La joventut del bell Camprodón es freda com lo blanch mantell de neu qu'hi sejourna a l'hivernada; freda com l'aygua cristallina que rega sa vall formosa.

No apar qu'eixa vila respiri els aires del Catalá Pirineu.

Pas el més petit centre hont se demostri que'ls camprodonins están joyosos de tindre com a mare nostra preuada Catalunya, y qu'ensenyi en semps a venerarla n'els que pujan.

Bé que's disfruti de la primavera de la vida, molt bé que n'els plahers es busqui l'esmentat esbarjo; pró que més bonich que fer ofrena a nostra terra d'alguns instants de les tantas horas que's tenen lliures?

Eixos curts instants que robareu n'els plahers de la vida, serán en profit vostre. Cultivareu l'instrucció los qui ja'n teniu; y vosaltres que mancats de recursos no haveu pogut ilustrarvos, ab un centre d'eixa mena reparareu en part lo perdut.

MANALET.

Al senyor J. Delpont

Molt senyor meu:

Jamay la desconsideració pera ningú ha tingut entrada en ma norma de conducta seguida, per quin motiu vaig a contestar al comentari que féreu en mon darrer escrit «Wilson» en el diari *Le Roussillon* de Perpinyá y pregáreu l'inserció en el modest periódich LA MONTANYA.

A la sensilla llegida del esmentat comentari clarament se comprén que més qu'una contestació es sols l'esclat irreflexiu d'un patriotisme en vostre molt comprensible y que'l conduceix a lo ja previst en l'article de referencia.

«Qué té que veurer lo succehit en l'any setanta de la centuria passada ab la teoria pacifista exposada en un moment de sinceritat per Mr. Wilson en el missatge dirigit en el Senat Nort-americaná.

Si'l recort de guerres passades y el desmembrament de comarques dels diferents estats, foren motius suficients pera promouer lluytes tant y tant sagnants y destructores com la que desgraciadament avuy flagella l'humanitat... Ab una petita molestia guaytant el passat, es a dir fullejant l'Historia..... que vo